

## **ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ 59ΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ**

Πραγματοποιήθηκε στις 15 Ιανουαρίου 2009, στο οίκημα των αγωνιστών της ΕΟΚΑ, εκδήλωση μνήμης της 59ης επέτειου του Ένωτικού Δημοψηφίσματος (15 Ιανουαρίου 1950).

Κατά την εκδήλωση άνεγνώσθη και ο επόμενος χαιρετισμός της Α.Μ. του Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου:

«Θερμά συγχαίρουμε τό Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης Άγώνα ΕΟΚΑ 1955-59, τούς Συνδέσμους Άγωνιστών ΕΟΚΑ 1955-59 και τό Ίδρυμα Άπελευθερωτικοῦ Άγώνα ΕΟΚΑ 1955-59, πού είχαν την ωραία πρωτοβουλία διοργάνωσης της σημερινής εκδήλωσης Μνήμης για την 59η Έπείτριο τοῦ Ένωτικοῦ Δημοψηφίσματος της 15ης Ιανουαρίου 1950.

Άναμφίβολα, τό Δημοψήφισμα εκείνο της 15ης Ιανουαρίου 1950 κατέχει εξέχουσα θέση, για τή σημασία και τή σπουδαιότητά του, στην ιστορική πορεία τοῦ ὑπέρ της ἐλευθερίας πολυετοῦς κυπριακοῦ ἁγώνα. Οἱ γονεῖς και οἱ πάπποι μας, ὑπακούοντας τότε εἰς τήν ἐπιταγή τοῦ ἡθικοῦ χρέους και πειθαρχώντας εἰς τήν φωνή της συνείδησης, πρόθυμα ἀνταποκρίθηκαν εἰς τό προσκλητήριο της Έθναρχίας και ἔσπευσαν μαζικά νά διαδηλώσουν, διά της ὑπογραφῆς τους, τήν ἀδάμαστη θέλησή τους για τήν ἐθνική τους ἀποκατάσταση. Όλος γενικά ὁ λαός μας, και συγκεκριμένα τό 96% τοῦ πληθυσμοῦ μας, διατράνωσαν μέ τήν ψῆφο τους τούς προαιώνιους πόθους για ΕΝΩΣΗ μέ τή μητέρα Έλλάδα.

Κατά γενική ὁμολογία, διά τοῦ Ένωτικοῦ Δημοψηφίσματος, μίλησε ἡ ψυχή της Κύπρου και ἐξέφρασε τούς πόθους

καί τούς καϋμούς της, καταδικάζοντας τήν Ἀγγλική κατοχή. Κάθε ὑπογραφή ἀποτελοῦσε καί μιά ψήφο ενός ἀμείλικτου «κατηγορῶ» κατά τοῦ ξένου δυνάστη. Κάθε ὑπογραφή ἦταν, ἀκόμη, μιά δυνατή φωνή γιά ἀπόδοση ἐλευθερίας καί δικαιοσύνης στή νῆσο μας.

Βεβαίως, τά γεγονότα εἶναι γνωστά. Οἱ Βρετανοί κατακτητές συνέχισαν καί πάλι, γιά μιά ἀκόμα φορά, νά κρατοῦν ἀρνητική στάση. Χαρακτηριστικά, καί στήν προσπάθειά του νά μειώσει τήν ἀξία τοῦ Δημοψηφίσματος, ὁ τότε Ἕλληνας Κυβερνήτης ὀνόμαζε τό ἀποτέλεσμα τοῦ Δημοψηφίσματος ὡς «ἀπλή συσσώρευση ὑπογραφῶν»!

Ἀποδεικτικό, ὅμως, τῆς ἐχθρικής στάσης τῆς τότε Βρετανικῆς Κυβέρνησης πρός τό Κυπριακό πρόβλημα ἦταν καί τό περιστατικό πού συνέβηκε τίς 22 Δεκεμβρίου 1953. Τήν ἡμέρα ἐκείνη, καί ὡς ἀποτέλεσμα καί τοῦ βάρους τοῦ Δημοψηφίσματος, ὁ τότε Πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδας Στρατάρχης Παπάγος ἐπιδίωξε νά ἐπιτύχει μιά φιλική διευθέτηση τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος. Ἐπισκέφθηκε, λοιπόν, στή Βρετανική Πρεσβεία τῆς Ἀθήνας, τόν τότε Ὑπουργό Ἐξωτερικῶν Ἄντονι Ἡντεν, πού βρισκόταν ἐκεῖ γιά ὀλιγοήμερη ἀνάπαυση, καί ἐπιχείρησε νά τοῦ ἐπιδώσει ὑπόμνημα γιά φιλικό διακανονισμό τοῦ ζητήματος τῆς Κύπρου. Ὁ Βρετανός Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν ὄχι μόνο δέν ἔλαβε τό Ὑπόμνημα, ἀλλά σχεδόν γύρισε τήν πλάτη στόν Ἕλληνα Πρωθυπουργό, λέγοντάς του: «Θά ἐπαναλάβω ἐκεῖνο τό ὁποῖο εἶπα καί ἄλλοτε, ὅτι δηλαδή γιά τή Βρετανική Κυβέρνηση δέν ὑφίσταται Κυπριακό ζήτημα οὔτε εἰς τό παρόν, οὔτε εἰς τό μέλλον»!

Ὅπως δὴποτε, κατά τή σεμνή αὐτή Ἐκδήλωση Μνήμης γιά τήν 59ῃ Ἐπέτειο τοῦ Ἑνωτικοῦ Δημοψηφίσματος ὑποκλινόμαστε μέ σεβασμό καί ἀποδίδουμε τίς πρέπουσες τιμές στόν ἀείμνηστο Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο Β', στήν Ἐθναρχία καί γενικά σέ ὅλους τούς πρωταγωνιστές καί συντελεστές τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου γεγονότος. Τό δικό τους παράδειγμα καί οἱ δικοί τους ἀγῶνες ἐνισχύουν καί στηρίζουν καί τή δική μας γενιά στους νέους ἀγῶνες πού βρίσκονται μπροστά

μας για τή σωτηρία τῆς πατρίδας μας καί για τήν ἔθνικο-  
θρησκευτική ἐπιβίωση τοῦ λαοῦ μας στίς πατρογονικές του  
ἑστίες.

Οἱ σημερινοί κίνδυνοι ἀπό τή συνεχιζόμενη τουρκική  
εἰσβολή καί τό μοίρασμα τῆς νήσου μας εἶναι τεράστιοι. Πα-  
ρά ταῦτα, δικό μας χρέος εἶναι νά παραμείνουμε σταθεροί  
ὑποστηρικτές καί διεκδικητές τῶν δικαίων μας. Τό ἔθνικό μας  
πρόβλημα εἶναι καθαρά πρόβλημα εἰσβολῆς καί κατοχῆς,  
πρόβλημα ἐλευθερίας καί δικαιοσύνης. Θέλουμε νά πιστεύ-  
ουμε, ὅτι καί ἡ δική μας ὑπεύθυνη πολιτική Ἡγεσία θά πα-  
ραμείνει μέχρι τέλους προσηλωμένη σ' αὐτές τίς θέσεις καί σ'  
αὐτές τίς ἀρχές στίς διεξαγόμενες συνομιλίες πρὸς ἐπίλυση  
τοῦ προβλήματός μας. Εἶναι ὁ μόνος ἀσφαλῆς τρόπος, ὥστε  
νά φθάσουμε σέ μιὰ δίκαιη, βιώσιμη καί ἀξιοπρεπῆ λύση. Σέ  
τελευταία ἀνάλυση, αὐτά εἶναι τά μηνύματα καί διδάγμα-  
τα, πού ὁ λαός μας ἀντλεῖ ἀπό τή σημερινή 59ῃ Ἐπέτειο  
τοῦ Ἑνωτικοῦ Δημοψηφίσματος τῆς 15ης Ἰανουαρίου 1950.

Συγχαίροντας καί πάλι ὅλους τούς συντελεστές τῆς  
ώραίας καί σεμνῆς αὐτῆς Ἐκδήλωσης Μνήμης, ἀπευθύνου-  
με ἐγκάρδιο χαιρετισμό ἀγάπης καί τιμῆς πρὸς ὅλους καί  
εὐχόμαστε ὅπως δώσει ὁ Θεός, ὥστε σύντομα ὁ ἥλιος τῆς  
Δικαιοσύνης νά φωτίσει ἐπιτέλους καί τήν ἐλεύθερη καί ἐπα-  
νενωμένη Κύπρο μας, ὅπως ἦταν καί προηγουμένως, χωρίς  
τουρκικά στρατεύματα εἰσβολῆς καί ἐποίκους, καί μέ ὅλους  
τούς πρόσφυγές μας νά ἐπιστρέφουν καί νά κατοικοῦν καί  
πάλι στίς πατρογονικές τους ἑστίες».